

Odporúčania pre
propagáciu a posilnenie
service-learningu
v európskom
kontexte vysokých
škôl a príklady
dobrej praxe

Co-funded by the
Erasmus+ programme
of the European Union

Alžbeta Brozmanová **GREGOROVÁ**

Tatiana **MATULAYOVÁ**

Lenka **TKADLČÍKOVÁ**

Vojtech **VODSEĎÁLEK**

Alina Simona **RUSU**

Carmen **COSTEA-BĂRLUȚIU**

Magdalena **FELLNER**

Attila **PAUSITS**

Florian **REISKY**

Bojana Ćulum **ILIĆ**

Lara **JELENC**

Thomas **SPORER**

Tanja **KOHN**

Katarína **KURČÍKOVÁ**

Robert **SABO**

Michael **ŠAVRNOCHOVÁ**

Jana **ŠOLCOVÁ**

Lívia **NEMCOVÁ**

Zuzana **HEINZOVÁ**

2020

Recommendations for Promoting and Strengthening Service-learning in European Higher Education and Good Practice Examples

1. Edition – Rijeka, Faculty of Humanities and Social Sciences in Rijeka, 2020.

ISBN 978-953-361-009-2

External reviewers:

Nena Rončević, Croatia

Jakub Doležel, Czech republic

Michaela Skyba, Slovakia

Mihai-Bogdan Iovu, Romania

Filiz Keser Aschenberger, Austria

Claudia Leitzmann, Germany

Proofreading:

Vedrana Baretić

Design:

Marko Butorac

These recommendations and good practice examples have been created as a part of the project “Service-Learning in higher education – fostering the third mission of universities and civic engagement of students” Acronym: SLIHE.

The project is implemented by Matej Bel University (Slovakia), Universitatea Babeş Bolyai (Romania), Univerzita Palackeho in Olomouc (Czech Republic), Sveučilište u Rijeci Filozofski Fakultet u Rijeci (Croatia), Universitaet Fuer Weiterbildung Krems (Austria), Katholische Universität Eichstatt – Ingolstadt (Germany) with associated partners Center for the Development of Learning Service in Latin America (Argentina), International Association “Open Interactive School” Non-profit organization (Bosnia and Herzegovina) and funded by the European Union under the Erasmus+ Program, under the contract number: 2017-1-SK01-KA203-035352

The European Commission’s support for the production of this publication does not constitute an endorsement of its content, which reflects only the views of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which might be made of the information contained herein.

Project partners

Palacký University
Olomouc

2020

**Odporúčania pre propagáciu a posilnenie service-learningu
v európskom kontexte vysokých škôl a príklady
dobrej praxe (preklad z anglického jazyka)**

1. vydanie. – Rijeka, Faculty of Humanities and
Social Sciences in Rijeka, 2020.

ISBN 978-953-361-009-2

Externí posudzovatelia:

Nena Rončević, Chorvátsko

Jakub Doležel, Česká republika

Michaela Skyba, Slovensko

Mihai-Bogdan Iovu, Rumunsko

Filiz Keser Aschenberger, Rakúsko

Claudia Leitzmann, Nemecko

Design:

Marko Butorac

Publikácia bola vytvorená ako súčasť projektu Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní – podpora tretieho poslania univerzít a občianskej angažovanosti študentov a študentiek, akronym SLIHE.

Projekt je implementovaný Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici (Slovenská republika), Univerzitou Babeş Bolyai (Rumunsko), Univerzitou Palackého v Olomouci (Česká republika), Univerzitou v Rijeke (Chorvátsko), Univerzitou pre ďalšie vzdelávanie v Kremse (Rakúsko), Katolíckou univerzitou Eichstatt – Ingolstadt (Nemecko) v spolupráci s asociovanými partnermi Centrum pre rozvoj service learningu v Latinskej Amerike (Argentína), Medzinárodnou asociáciou Open Interactive School Non (Bosna a Hercegovina) a podporený Európskou úniou v rámci programu Erasmus+ s číslom 2017-1-SK01-KA203-035352.

Podpora vypracovania tejto publikácie zo strany Európskej komisie nepredstavuje schválenie obsahu, ktorý odráža len názory autorov a autoriek. Komisia nemôže byť zodpovedná za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii.

Partneri projektu

Palacký University
Olomouc

Tím projektu SLIHE Vám s potešením prekladá odporúčania pre propagáciu a posilnenie service-learning na vysokých školách v Európe. Odporúčania boli vpracované riešiteľmi a riešiteľkami projektu zo šiestich partnerských krajín – Slovenska, Českej republiky, Chorvátska, Rakúska, Nemecka a Rumunska s cieľom podporiť service-learning ako pedagogickú metódu učenia a učenia sa.

Odporúčania boli vypracované so zacielením na niekoľko kľúčových skupín: 1. univerzita, fakulta a vedenie katedry; 2. fakulta/pedagogický zbor; 3. študenti a študentky; 4. partneri v komunite a 5. relevantné národné a európske zainteresované strany v oblasti vysokoškolského vzdelávania.

Odporúčania sú založené na konkrétnych zisteniach a boli vytvorené na základe niekoľkých kľúčových projektových aktivít. Ich zdrojom sú:

- Skúsenosti projektových partnerov získané v procese vytvárania a testovania výstupov projektu SLIHE (Tréning service-learningu pre vysokoškolských učiteľov a učiteľky a Service-learning pre vysokoškolských učiteľov a učiteľky).
- Pripomienky získané projektovými partnermi v priebehu vzdelávania pracovníkov fakulty a poskytovania podpory pri zavádzaní stratégie service-learning formou mentoringu.
- Odporúčania zhromaždené prostredníctvom rôznych multiplikačných akcií – organizované workshopy na konferenciách k vysokoškolskému vzdelávaniu.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní (ďalej ako SL) Odporúčania pre univerzity//fakulty//katedry

- Uznajte SL ako inovatívnu pedagogickú stratégiu, ktorá kombinuje ciele služby komunite so vzdelávacími príležitosťami ponúkanými zapojeným študentom a študentkám v relevantných strategických dokumentoch, najmä tých, ktoré súvisia s kvalitou pedagogického procesu a výskumnej činnosti (SL ako model vzdelávania a výskumu).

- Vypracujte stratégiu implementácie SL do vysokoškolského vzdelávania v súlade so strategickým smerovaním univerzity.

- Motivujte vedenie fakúlt a katedier, aby začlenili SL do svojich strategických dokumentov.

- Zahrňte SL do verejných vyhlásení/poslania a priorít univerzity. Univerzita by sa mala verejne hlásiť k tzv. tretej misii a prezentovať verejnosti aj prínosy SL pre univerzitu, študentstvo a komunitu.

- Vytvorte kanceláriu/centrum pre koordináciu SL aktivít – jeho úlohou je koordinácia všetkých aktivít a cieľom je úspešná implementácia SL (napr. umiestňovanie študentov, posudzovanie SL aktivít, sieťovanie komunitných partnerov). Odporúča sa aspoň jedna pozícia koordinátora na plný úväzok.

- Zabezpečte učiteľom trvalý profesionálny rozvoj – keďže SL predstavuje inovatívnu stratégiu učenia a učenia sa, je potrebné vzdelávanie v tejto oblasti. Vytváraním systematických edukačných príležitostí univerzita investuje do vzniku SL komunity a zaangažovaných učiteľov.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní (ďalej ako SL) Odporúčania pre univerzity//fakulty//katedry

- Sprostredkujte a umožnite spoluprácu medzi rôznymi fakultami a/alebo katedrami – je možné rozvíjať interdisciplinárne SL projekty, preto sa odporúča spolupráca medzi učiteľmi z rôznych odborov.
- Zaistite odbornú asistenciu učiteľom, ktorí chcú inovovať svoje vyučovanie použitím service learningu (napr. asistencia pri zostavovaní učebných plánov, poskytnutie modelov/šablón, národných a svetových príkladov dobrej praxe, odporúčaní pre SL aktivity, predstavenie skúsených kolegov ako mentorov).
- Poskytnite školenia s výraznejším zameraním na SL aj študentstvu.
- Zvýšte flexibilitu kurikula s cieľom (úplnej) integrácie zložiek SL.
- Nastavte univerzitné/inštitučné pravidlá na označenie SL predmetov a na kalkuláciu úväzkov – predmety s implementáciou SL by mohli byť v študijných plánoch vedené s určitým SL kódom, aby študenti poznali povahu konkrétneho predmetu už pri jeho výbere, a SL predmety by mohli mať vyššiu týždennú časovú dotáciu (napr. ak sú štandardné 2 hodiny týždenne, zabezpečte 2,5 hodiny pre SL predmety).

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní (ďalej ako SL) Odporúčania pre univerzity//fakulty//katedry

- Začleňte SL ako indikátor kvality vyučovania do procesu/foriem hodnotenia – hodnotenie SL predmetov ako súčasť vnútorného systému kvality vzdelávania (hodnotenia študentov), napr. začleniť do hodnotiacich foriem otázky o interaktívnych metódach vyučovania, o začlenení neformálnych vyučovacích metód, otázky o spokojnosti s naplnením cieľov.
- Nastavte adekvátne a rôzne stimuly a systémy odmeňovania na presadenie stimulov pre učiteľov, ktorí integrujú SL a interaktívne vyučovacie metódy do svojej výučby, ako spôsob uznania ich nasadenia pri tvorbe platformy takého pedagogického prístupu, ktorý kombinuje ciele služby komunite so vzdelávacími príležitosťami ponúkanými zapojeným študentom a študentkám.
- Zarad'te SL do výročných kritérií/výkazov sebahodnotenia akademických pracovníkov.
- Vytvorte plán financovania zahŕňajúci podporu SL výskumu a publikačnej činnosti v špecializovaných časopisoch, predstavte učiteľom možnosť realizovať aplikovaný výskum v SL a príležitosti získať financie cez výskumné granty, napr. HORIZON 2020.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní (ďalej ako SL) Odporúčania pre univerzity//fakulty//katedry

- Vytvorte on-line platformu, ktorá by mohla slúžiť ako databáza relevantných informácií o učiteľoch zaangažovaných do SL predmetov – takáto databáza by mohla slúžiť rôznym zainteresovaným stranám, aby spoznali vysokoškolských učiteľov, ktorí sa zaujímajú o spoluprácu s organizáciami v komunite.
- Monitorujte kvalitu partnerstiev medzi univerzitou a komunitou a študentské aktivity v komunite s cieľom zviditeľniť SL v kontexte prínosu univerzity pre miestny/regionálny rozvoj (použite to ako indikátor PR).
- Monitorujte SL predmety/projekty a oslávte ich úspech, napr. raz za akademický rok zorganizujte podujatie Univerzitný deň/festival SL s cieľom prepojiť študentov, učiteľov, mimovládne organizácie a rôznych zaangažovaných členov komunity a zviditeľniť SL projekty na univerzite (mediálne krytie, krytie prostredníctvom sociálnych médií).
- Organizujte podujatia s učiteľmi na konci každého akademického roka s cieľom pripomenúť si ich skúsenosti a podeliť sa o ne, najmä ide o skúsenosti so SL, čím sa vytvára priestor na diskusiu o spoločných myšlienkach, o možnostiach, ako vylepšiť vyučovanie na katedre/v inštitúcií, ako propagovať SL ako mechanizmus, ktorý dokáže vylepšiť kvalitu vyučovania. Prospešnosť takýchto podujatí pre fakulty/katedry potvrdzujú aj výskumy.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní Odporúčania pre vysokoškolských učiteľ'ov // akademikov (pedagogický kolektív)

Odporúčania súvisiace s vlastným odborným rozvojom

- Pokiaľ nie ste skúseným učiteľ'om v oblasti SL, rozhodne sa odporúča, aby ste sa zapojili do edukačných workshopov o SL.
-

- Stavajte na vlastných znalostiach a sledujte aktuálny výskum a prípadové štúdie v oblasti SL, existuje viacero špecializovaných (medzinárodných) časopisov o SL a rôzne pedagogické prístupy využívajúce spoluprácu s komunitou.

- Ak vaša inštitúcia neposkytuje žiadne príležitosti na profesijný rozvoj v oblasti SL, zistite, či sú nejakí skúsení kolegovia, ktorí používajú SL vo vašom odbore, a spojte sa s nimi.
-

- Ak už ste skúseným učiteľ'om SL, ponúknite mentoring ostatným učiteľ'om/kolegom, ktorí SL len začínajú aplikovať. Neustále opakovanie praxe zo SL na meta úrovni môže prispieť k rozvoju „vedeckého nastavenia mysle“ a chápania SL aj ako príležitosti na prepojenie vyučovania a výskumu.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre vysokoškolských učiteľ'ov // akademikov (pedagogický kolektív)

Odporúčania súvisiace s predmetom a implementáciou SL

- Ak so SL len začínate, pokračujte metódou „menej znamená viac“ a/alebo stratégiou „malé je krásne“, čo znamená začať s výberovými predmetmi a/alebo menšími úlohami, prípadne s hybridnou verziou (napr. spojenie on-line práce a práce v teréne), kým nezískate prax.
- Vzdelávanie v oblasti SL môže napomôcť k lepšiemu pochopeniu rozdielov medzi SL a ostatnými typmi aktivít založenými na spolupráci s komunitou.

- Vyčleňte si čas a dobre sa oboznámte s úlohou reflexie v SL predmetoch, ide o dôležitý prvok, ktorý pretvára zážitok študentov a študentiek na zmysluplnú vzdelávaciu lekciu.
- Naplánujte svoj predmet/predmety do detailu, najmä zapojenie študentstva. Ak máte možnosť, ideálne je rozdeliť plán vzdelávania predmetu do dvoch semestrov (napr. teoretická príprava v jednom semestri a implementácia SL projektu v druhom).

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre vysokoškolských učiteľ'ov // akademikov (pedagogický kolektív)

- Komunikujte o svojich nápadoch a SL projektoch v rámci tematického a/alebo geografického okolia a zameňte takéto projekty medziodborovým spôsobom – hlavnou myšlienkou je rozšíriť spoluprácu, nie izolovať SL predmety/projekty v odbore.
- Ak so stratégiou SL len začínate, je prospešné spojiť sily s ostatnými kolegami pri tvorbe SL projektov. Môžete spolupracovať s kolegami z vašej katedry a/alebo odboru, prípadne z ostatných odborov, ktorí môžu obohatiť prístup o viacero názorov na zvolenú tému/projekt.
- Pamätajte, že (tradičná) rola učiteľ'a sa v rámci SL projektu transformuje. Je viac v súlade s pozíciou koordinátora, facilitátora a/alebo mentora.
- Pravidelne SL predmet vyhodnocujte a podľa toho ho (pre)robte.
- Význam vášho SL projektu môže podporiť aj výskum (logitudinálna štúdia), ktorý môžete zverejniť vo viacerých časopisoch špecializovaných na pedagogiku založenú na spolupráci s komunitou.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre vysokoškolských učiteľ'ov // akademikov (pedagogický kolektív)

Odporúčania súvisiace so študentstvom

-
- Motivujte študentov a študentky k učeniu sa prostredníctvom SL skúsenosti. Študenti a študentky môžu mať rôzne skúsenosti s dobrovoľníckou činnosťou, ale SL je špecifická pedagogická stratégia, ktorá spája učebné osnovy a výsledky učenia s ich vlastným zapojením. Je veľmi dôležité predstaviť im stratégiu SL na samotnom začiatku predmetu.
-
- V rámci SL predmetu/projektu by ste mali byť menej učiteľ'om a viac koordinátorom, facilitátorom a/alebo mentorom. Svojich študentov a študentky usmernite a poskytnite im všetku potrebnú podporu, berte však na vedomie, že niektorí študenti a študentky potrebujú viac usmernenia ako iní, najmä počas reflexívnych úloh. Rovnako je dôležité mať na pamäti aj fázu preporenia študentstva s partnermi z komunity.

- Študenti a študentky majú často vysoké očakávania a zvyčajne sú na začiatku SL projektov veľmi idealistickí. Je dôležité s nimi otvorene komunikovať o reálnych možnostiach pri riešení istého problému, vysvetliť im, aké zložité je dosiahnuť zásadnú zmenu v komunite v rámci semestra či aj dvoch. Pracujte s nimi na „zasiatí semiačok“ a vysvetlite im možnosti pokračujúcich SL projektov s partnermi v komunite, ak je taká možnosť.
-
- Sledujte akademický, ako aj sociálny úspech študentov, ktorí absolvovali SL predmety/projekty. Pokúste sa zapojiť absolventov univerzity do implementácie SL, najmä ak pracujú v organizáciách/inštitúciách, ktoré korešpondujú s vašimi predmetmi.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre vysokoškolských učiteľ'ov // akademikov (pedagogický kolektív)

- Ak so stratégiou SL len začínate, je vhodné spolupracovať s ostatnými kolegami a rozdeliť si zodpovednosť pri zastrešovaní celého procesu; najmä ak ide o konzultácie so študentstvom.

 - Pozvite učiteľ'ov/kolegov do komunity, v ktorej realizujete SL projekt, nechajte ich byť svedkami toho, čo dokážu študenti a študentky, keď sú zapojení takýmto spôsobom.

 - Pomôžte študentom a študentkám pochopiť rozdiel medzi SL a inými druhmi aktivít zameranými na komunitu. Je nevyhnutné vysvetliť rozdiely medzi SL a dobrovoľníctvom, ale taktiež možnosti, ktoré dobrovoľnícku aktivitu menia na SL.
- Zvýšte medzi študentmi a študentkami povedomie o význame spolupráce. Je dôležité, aby sa naučili spolupracovať s rôznymi zainteresovanými stranami a chápať, že rôzne generácie môžu mať rôzne očakávania. Niektorí študenti/účastníci môžu byť skúsenejší ako ostatní, čo môže predstavovať výzvu pri organizácii SL predmetu.

 - Poskytnite študentom a študentkám národné, ako aj medzinárodné príklady SL predmetov/ projektov vo vysokoškolskom vzdelávaní.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre vysokoškolských učiteľ'ov // akademikov (pedagogický kolektív)

- Zvýšte medzi študentmi a študentkami povedomie o prenosnosti vedomostí a zručností. Prostredníctvom reflexie im ukážte, ako môžu vedomosti získané prostredníctvom SL využiť aj v iných oblastiach, napr. aj pri osobnom a profesionálnom rozvoji.
- Ponúknite študentom a študentkám priestor byť zodpovednými. Pripomeňte im, že sú v SL projekte kľúčovými faktormi a že učitelia sú im k dispozícii, aby ich usmernili a podporili.
- Vytvorte uskutočniteľný plán SL projektu, nastavte reálne ciele, držte sa plánu a informujte študentov a študentky o dôležitosti plnenia všetkých úloh načas. Diskutujte so študentmi a študentkami o tom, že ich osobné nasadenie a tímová komunikácia sú veľmi dôležité pre úspech projektu.
- Vytvorte reálny časový rámec a správne odhadnite, koľko času bude potrebné investovať do SL projektu. Študenti a študentky by nemali podceňiť čas a energiu potrebné na SL projekt. Hoci na začiatku SL študenti a študentky zvyčajne prejavujú entuziazmus voči skupinovému projektom, v ktorých môžu prepojiť teóriu s praxou, pre niektorých sa môže SL ukázať ako časovo náročný.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre vysokoškolských učiteľ'ov / / akademikov (pedagogický kolektív)

- Študentov a študentky nepreťažujte príliš vysokým počtom SL projektov. Implementácia SL otvára diskusiu o prepojenosti predmetov v študijnom programe. Bez jasných postupov a stratégií riadenia času nie je možné, aby každý predmet mal SL zložku. V istom bode by sa študenti a študentky mohli cítiť preťažení, môže sa znížiť ich produktivita a motivácia.
- Diskutujte so študentmi a študentkami o prínosoch (sociálnych) sietí, ktoré môžu vzniknúť vďaka SL predmetu / projektu, keďže SL je príležitosťou zapojiť do spolupráce rôznych partnerov z komunity a niektorí z nich môžu byť ich budúci zamestnávateľia.
- Otvorene diskutujte so študentmi a študentkami o ťažkostiach, s ktorými sa môžu v rôznych fázach SL procesu stretnúť, a oboznámte ich, s kým môžu hovoriť, keď sa ocitnú v zložitých situáciách.
- Berte na vedomie, že jeden z najdôležitejších prvkov pri motivácii študentov a študentiek zapojiť sa do SL projektov ste v skutočnosti vy. Výskum poukazuje na to, akú dôležitú úlohu zohráva osobnosť univerzitného učiteľa / učiteľky spolu s jeho / jej motiváciou, vlastnou osobnou angažovanosťou, kontaktmi s komunitou a entuziazmom.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní Odporúčania pre vysokoškolských učiteľ'ov // akademikov (pedagogický kolektív)

Odporúčania súvisiace s partnermi z komunity (organizácie, inštitúcie, spoločnosti, miestne úrady...)

- Pre úspešnosť SL projektov sú zásadní partneri z komunity, preto je veľmi dôležité vedieť, s kým budete spolupracovať. Spoznajte potenciálnych partnerov z komunity, ich možnosti a výzvy.
-
- Ak nemáte žiadny typ inštitucionálnej podpory pri hľadaní vhodných partnerov z komunity, pokúste sa využiť svoju prax v danom odbore, sieti, efekt snehovej gule, ako aj návrhy študentov a študentiek.

- Partnerom z komunity vysvetlite rozdiely medzi dobrovoľníctvom, praxou/pracovným umiestnením a SL – je dôležité, aby organizácie v danej komunite poznali tieto rozdiely a mali tak rozdielne očakávania v súvislosti s vlastnou rolou, ako aj rolou študentov a ich kapacitou.
-
- Snažte sa poskytnúť edukačné príležitosti vašim partnerským organizáciám, aby sa mohli dozvedieť viac o SL.
-
- Poskytnite organizáciám národné aj medzinárodné príklady SL predmetov/projektov vo vysokoškolskom vzdelávaní.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre vysokoškolských učiteľ'ov // akademikov (pedagogický kolektív)

- Zapojte svojich partnerov v komunite do identifikácie potrieb, plánovania predmetu a najmä plánovania úloh pre študentov a študentky.
- Objasnite očakávania a ciele, keďže sa môžu líšiť od pôvodnej myšlienky service learningu (nejde o službu zadarmo zo strany univerzity), a tiež nevyhnutný stupeň angažovania, ktorý môže byť vyšší ako očakávaný, hlavne pri zväžení výdavkov.
- Diskutujte o harmonograme, keďže harmonogram akademického roka nemusí korešpondovať s organizačným harmonogramom.
- Uistite sa, že v partnerskej organizácii máte kontaktnú osobu, s ktorou môžete vy, ako aj vaši študenti a študentky riešiť všetky záležitosti súvisiace so SL projektom.
- Je dôležité udržiavať neustálu pracovnú komunikáciu. Ak zlyhá SL projekt, zvyčajne je to pre príliš vysoký počet nedorozumení.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre vysokoškolských učiteľ'ov // akademikov (pedagogický kolektív)

- Prirad'te zástupcom organizácií v komunite reálne roly (napr. tútor, mentor) a „právomoc“ zapojiť sa do plánovania SL projektu a predmetu, môže to pomôcť pri ich motivácii – je dôležité rozdeliť si „právomoc“ a zodpovednosť za učenie sa študentov a študentiek a reflexiu.
- Bud'te kultúrne citliví a vopred diskutujte o jazyku a zvykoch partnerov v komunite.
- Vytvorte priestor na reflexiu realizovanú spolu s partnermi z komunity a aj s ostatnými skupinami.
- Ved'te dôkladnú dokumentáciu o aktivitách partnerov z komunity a ich angažovaní.
- Udržiavajte kontakt s partnermi z komunity s cieľom vytvoriť dlhodobé dôveryhodné partnerské vzťahy.
- Uistite sa, že pracujete s nimi, nie pre nich.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre vysokoškolských učiteľ'ov // akademikov (pedagogický kolektív)

- Identifikujte očakávania vašich partnerských organizácií, ktoré by mohli mať v súvislosti s ich vlastnými úlohami v konkrétnom SL predmete/projekte.
- Pokúste sa zorganizovať podujatie typu „univerzitno-komunitné raňajky“, ide o stretnutie s organizáciami z komunity s potenciálnym záujmom o spoluprácu na SL projektoch a príležitosť zistiť, čo ich trápi, aké výzvy sa snažia riešiť, ako vnímajú rolu univerzity pri riešení týchto výziev.
- Je dôležité umožniť partnerom z komunity prísť na pôdu univerzity, aby mohli vnímať aktuálne zámery univerzity – niekedy je účinnejšie, ak sú organizácie pozvané na univerzitu namiesto toho, aby bolo všetko organizované u partnerov v komunite. Otvorenosť univerzity môže byť pre organizácie v komunite dôležitejšia, než si to my na univerzite dokážeme uvedomiť, môže to pomôcť organizáciám v komunite nadobudnúť pocit spolupatričnosti k danej univerzite, stať sa skutočným partnerom a spolupracovníkom.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre vysokoškolských učiteľ'ov // akademikov (pedagogický kolektív)

- Organizáciám v komunite predstavte prínosy plynúce zo zapojenia do SL projektov. Dobrovoľníctvo študentov (po ukončení SL projektov) môže predstavovať pridanú hodnotu a niečo, čo organizácie v komunite považujú za zaujímavé, čím sa môže zvýšiť ich motivácia a angažovanosť.
- Oslávte spoločnú prácu a vytvorte systém/postupy/pravidlá odmeňovania vašich partnerov z komunity. Propagujte vaše spoločné aktivity v médiách, môže to upútať ďalšie organizácie a motivovať ich k zapojeniu.
- So svojimi partnermi z komunity analyzujte možnosti ďalších SL projektov.
- Spojte sa so svojimi univerzitnými absolventmi, keď začnú pracovať v organizáciách, ktoré môžu byť vašimi SL partnermi – spolupráca s bývalými študentmi a študentkami môže predstavovať prvý krok pri predstavení SL (novým) organizáciám a študentom.
- Využite dohody o partnerstve alebo memorandum o porozumení pri nastavovaní spolupráce s partnermi z komunity na SL predmetoch/projektoch.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre študentov a študentky

- Bud'te otvorení možnosti zapojiť sa do nových a inovatívnych spôsobov učenia a učenia sa.

 - Oboznámte sa so SL ako pedagogikou a s príkladmi dobrej praxe na národnej aj medzinárodnej úrovni.

 - Bud'te pripravení prijať svoj diel zodpovednosti.
- Vytýčte si reálne ciele, dodržiavajte plán a dokončite svoje úlohy načas. Vaše osobné nasadenie a tímová komunikácia sú veľmi dôležité pre úspech projektu.

 - Dodržiavajte organizačné zásady správania. Môžete byť zapojení do projektov, kde je veľmi dôležitá vaša diskretnosť.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre študentov a študentky

- Včas nahláste akékoľvek problémy alebo ťažkosti.
- Myslite na to, že SL projekty môžu byť časovo náročné, preto sú veľmi dôležité vaše organizačné schopnosti.
- Prijmite možnosť, že zlyháte (ako spôsob učenia sa). Aj zlyhanie je dôležitou skúsenosťou v živote i v práci. Zlyhanie je súčasťou procesu učenia sa.
- Tvorte si vlastné sociálne siete a kontakty s partnerskými organizáciami, môžu to byť vaši budúci zamestnávateľia.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre národné a (relevantné) európske zainteresované strany

- Buďte otvorení možnosti zapojiť sa do nových a inovatívnych stratégií učenia a učenia sa.

 - Ak už máte prax so SL projektmi, podel'te sa o svoje úvahy, výzvy a obavy s akademickými pracovníkmi pred tým, ako sa zapojíte do nového SL projektu.

 - Oboznámte sa so SL ako pedagogikou a s príkladmi dobrej praxe na národnej a medzinárodnej úrovni. Venujte špeciálnu pozornosť procesu mentoringu študentov a študentiek, keďže zvyčajne partneri z komunity podceňujú jeho zložitosť a časovú náročnosť.
- Angažujte sa v SL projektoch v súlade s vašimi časovými a rozpočtovými možnosťami.

 - Buďte pripravení prijať svoj diel zodpovednosti v každej fáze SL predmetu/projektu.

 - Nadviazanie spolupráce s univerzitami môže trvať istý čas, prosím, buďte trpezliví.

 - Zvyčajne je náročné zosynchronizovať harmonogram akademického roka s projektmi organizácií a ich aktivitami, preto na to myslite pri plánovaní SL projektu.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre národné a (relevantné) európske zainteresované strany

- Predmety sa zvyčajne plánujú v rámci jedného semestra, čo znamená, že možno budete mať len 10-15 týždňov na svoj SL projekt. Ak máte záujem o dlhodobé projekty a spoluprácu, informujte o tom akademických pracovníkov a pokúste sa takéto projekty a spoluprácu spoločne naplánovať.
- Pamätajte, že keď sa zapojíte do SL projektov a budete chcieť pokračovať v spolupráci, budete sa musieť prispôbiť frekvencii výmeny študentov a študentiek. Takéto prispôsobenie môže byť pre vás náročné, prípadne pre vašu organizáciu a/alebo vašich klientov.
- Zapojte sa do identifikácie potrieb pred začatím SL predmetu/projektu a podel'te sa o svoju odbornosť v súvislosti s konkrétnymi problematikami.
- Zapojte sa do plánovania SL predmetu/projektu najmä pri tvorbe úloh pre študentov.
- V podstatnej miere a konštruktívne sa zapojte do hodnotenia SL predmetu/projektu – váš vklad môže byť veľmi dôležitý pri navrhnutí (pretvorení) predmetu.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní

Odporúčania pre národné a (relevantné) európske zainteresované strany

- Zvoľte si jednu osobu v organizácii, ktorá bude zohrávať rolu koordinátora. Vytvorte bezpečné prostredie, aby učiteľ a študenti mohli komunikovať a diskutovať o rôznych (náročných) problematikách.
-
- Zostavte a poskytnite jasné pracovné pravidlá, ktoré sú v súlade s hodnotami vašej organizácie, najmä ak existujú isté profesijné záležitosti, ktoré si vyžadujú usmernenie študentov alebo dodržiavanie služobného tajomstva. Ak existujú také prípady, požiadajte členov pedagogického kolektívu a/alebo študentov, aby podpísali dohodu o porozumení.
-
- Ak budú študenti tráviť čas vo vašej organizácii, dbajte na to, aby ste im poskytli všetko potrebné na úspešné dokončenie ich zadaných úloh (napr. pracovný priestor, počítač, telefóny, materiály pre workshopy).
-
- Propagujte svoju spoluprácu s univerzitou v okruhu vašich spolupracovníkov (napr. ostatné organizácie/inštitúcie), pretože ich môže zaujať a v budúcnosti motivovať k spolupráci na SL predmetoch/projektoch.
-
- Propagujte svoju spoluprácu s univerzitou u vašich sponzorov a podporovateľov, môžu ju vnímať ako pridanú hodnotu vašich aktuálnych projektov/aktivít.

Service learning vo vysokoškolskom vzdelávaní Odporúčania pre národné a (relevantné) európske zainteresované strany

- Nastavte mechanizmy na podporu povedomia potenciálu SL v rámci konceptu pedagogiky zameranej na študentov, napr. zahrnutie SL ako užitočnej stratégie vyučovania do rôznych dokumentov o pravidlách EÚ v súvislosti s vyučovaním a učením vo vysokoškolskom vzdelávaní (napr. prepojenie angažovanosti študentov, sociálna inklúzia).
- Zostavte mechanizmy financovania na podporu národných ako aj komparatívnych výskumných štúdií o SL, najmä tých dlhodobých.
- Podporte národné a európske formálne ako aj neformálne siete, ktoré propagujú SL ako inovatívnu stratégiu učenia a učenia sa.
- Zakomponujte SL do dohôd o činnosti inštitúcií vysokoškolského vzdelávania.

Okrem odporúčaní pre propagáciu a posilnenie service learningu vo vysokoškolskom vzdelávaní vám tím projektu SLIHE predstavuje výber príkladov dobrej praxe service learningu na univerzitách zo šiestich partnerských krajín - Slovenska, Českej republiky, Chorvátska, Rakúska, Nemecka a Rumunska, ktoré sme zhromaždili za účelom propagácie stratégie service learning. Niektoré z týchto príkladov sú nové iniciatívy, zatiaľ čo iné úspešne fungujú niekoľko rokov. Dúfame, že vás tieto príklady budú inšpirovať k transformácii výučby a k či začleneniu vlastného predmetu s aplikáciou stratégie service learning alebo k nadviazaniu spolupráce s tímom SLIHE.

Príklady dobrej praxe nájdete na web stránkach projektu:

SERVICE LEARNING
ODPORÚČANIA A PRÍKLADY DOBRE PRAXE

slife

2020